

MİKROBİYOLOJİK İNCELEME İÇİN GENEL ÖRNEK ALIMI KURALLARI

Mikrobiyolojik inceleme sonuçlarının klinik anlam taşıması ve zamanında elde edilebilmesi için örnek seçimi, alınması, laboratuvara ulaştırılması ve gerektiğinde uygun koşullarda saklanması ile ilgili kurallara uyulması son derece önemlidir. Bu işlemlerin uygun olduğu örneklerde, kontaminasyon oranları daha az olmakta, gerçek etkenin izolasyon şansı artmaktadır.

ÇEŞİTLİ ÖRNEKLER İLE İLGİLİ ÖRNEK ALIM KURALLARI

1. İDRAR

1.1. Orta idrar örneği, kadın hasta

Örnek alımı: Üretral alan sabun ve su ile temizlenir. Islak pedlerle tekrar silinir. Orta idrar örneği steril kaba alınır. Örnek miktarının en az 1 ml olması istenir.

Transport ve saklama koşulları: Herhangi bir transport besiyeri olmaksızın **oda sıcaklığında en fazla 2 saat içinde** laboratuvara ulaştırılır. Daha uzun süreler için (24 saate kadar) 4°Cde tutulur.

Bir hastadan günde en fazla bir örnek gönderilmelidir.

1.2. Orta idrar örneği, erkek hasta

Örnek alımı : Glans sabun ve su ile temizlendikten sonra, bölge ıslak pedler ile silinir. Orta idrar örneği steril kap içerisine alınır.

Transport ve saklama koşulları: Yukarıda belirtildiği gibidir.

1.3. Kateter ile

Örnek alımı: Üretral bölge sabun ve su ile yıkandıktan ve ıslak pedler ile durulandıktan sonra, kateter aseptik şartlarda mesaneye sokulur. İlk 15 ml akıtıldıktan sonra gelen idrardan steril kap içerisine örnek alınır.

Transport ve saklama koşulları: Yukarıda belirtildiği gibidir.

1.4. Foley kateter ucu

Distal üretral flora ile kontamine olduğu için herhangi bir işlem uygulanmaz.

2. DIŞKI

2.1. Rutin kültür

Örnek alımı: Rutin kültür için örnek (>2 gr) direkt olarak, temiz, sızdırmayan, kapaklı bir kaba alınır.

Transport ve saklanma koşulları: Örnek, 1 saat içerisinde oda sıcaklığında laboratuvara ulaştırılmalıdır.

2.2. Clostridium difficile için

Sıvı veya şekilsiz dışkı örneği (>5 ml) temiz, kapaklı bir kap içerisine alınır. Yumuşak, şekilsiz dışkı kap içerisinde kabın şeklini alan dışkıdır.

Örnek, oda sıcaklığında 1 saat içerisinde, 4°C'de 1-24 saatte, -20°C'de 24 saati aşabilen sürelerde laboratuvara götürülür.

2.3. E.coli O157:H7 için

Kanlı veya sulu dışkı örneği temiz, kapaklı kap içerisinde laboratuvara gönderilir. Transport ve saklanma şartları rutin kültürler için belirtildiği gibidir.

2.4 Rektal sürüntü

Rektal sürüntü örnekleri, Neisseria gonorrhoeae, Shigella, Campylobacter, HSV, anal S. pyogenes ve Enterococcus taşıyıcılığının saptanmasında kullanılabilmektedir. Bu amaçla, eküvyon anal sfinkterin 1 cm. ilerisine kadar sokulur, yavaşça çevrilerek örnek alınır. Örnek transport besiyeri içine konulur. Oda sıcaklığında 2 saat içerisinde laboratuvara ulaştırılır.

3. GENİTAL ÖRNEKLER

3.1. Genital lezyon

Örnek alımı: Lezyon steril SF ile temizlenir. Lezyon yüzeyinde bulunabilecek kurut vb. steril bir bisturi yardımı ile temizlenir. Transüda toplanması beklenir. Steril eküvyon ile örnek alınır. Eğer karanlık alan incelemesi yapılacak ise, tekrar transüda toplanması beklenip lam transüdaya değiştirilir, lamel ile kapatılıp derhal laboratuvara götürülür.

Transport ve saklama koşulları: Eküvyon bir transport besiyeri içerisine yerleştirilerek, oda sıcaklığında 2 saat içinde laboratuvara ulaştırılır.

3.2. Prostat akıntısı

Örnek alımı: Glans sabun ve su ile temizlenir. Prostat masajı uygulanarak, akıntı steril bir eküvyon ile toplanır.

Transport ve saklama: Eküvyon transport besiyerine yerleştirilir ve 2 saat içerisinde laboratuvara ulaştırılır. Süre uzayacaksa aynı koşullarda 24 saate kadar bekletilebilir.

Masajdan önce ve hemen sonra idrar örneği alınması ile klinik açıdan daha anlamlı sonuçlar elde edilebilmektedir.

3.3. Vagina

Örnek alımı: Akıntı veya sekresyonun fazlası temizlenir. İki eküvyon ile örnek alınır.

Transport ve saklama koşulları: Eküvyon transport besiyerine konularak oda sıcaklığında 2 saat içerisinde laboratuvar ulaştırılır. Saklanacak ise aynı koşullarda 24 saate kadar tutulabilmektedir.

Kültür için RİA gönderilecek ise tümünün steril bir kap içerisine konulması ve oda sıcaklığında laboratuvara gönderilmesi gereklidir.

3.4. Cul de-sac, endometrium, gebelik materyali, amnion sıvısı, Bartholin bezi absesi: kültürü için aspirasyon materyali veya doku (gebelik materyali) örneklerinin alınması ve

amniyon sıvısının oda sıcaklığında 15 dakika, diğer örneklerin 2 saatte, anaerobik bir transport sistemi içerisinde laboratuvara ulaştırılması önerilmektedir.

3.5. Serviks

Örnek alımı: Serviks lubrikant uygulanmamış spekulum yardımı ile görülür. Bir eküvyon ile mukus ve/veya sekresyonlar temizlenir. Bu eküvyon atılır. İkinci bir eküvyon endoservikal kanala sokularak örnek alınır ve transport besiyerine aktarılır.

Transport ve saklama koşulları: Diğer genital örneklerde önerildiği gibidir.